

**AZ 1938. ÉVI EUCHARISZTIKUS
VILÁGKONGRESSZUS
ÉS
AZ AZT KÖVETŐ ÉVEK
(II. BÉCSI DÖNTÉS)**

2011. május

AZ 1938. ÉVI EUCHARISZTIKUS
VILÁGKONGRESSZUS
ÉS
AZ AZT KÖVETŐ ÉVEK
(II. BÉCSI DÖNTÉS)

2011. május

2011-es évet írjuk, és ez az esztendő sem múlhat el úgy, hogy a magyar katolikus élet 73 éve történt nagy eseményére nem emlékeznénk.

Az 1938-as év volt Európa számára az utolsó békeév. Mi, magyarok, kívül maradtunk a háborús eseményeken 1941-ig, bár veszélyes helyzetben voltunk a két nagy diktatúra között. Keleten a nagy Szovjetunió, nyugaton a hitleri Németország fenyegető árnyéka vetődött ránk. 1938. március 12-én Hitler lerohanta Ausztriát is. Így közvetlen szomszédunk lett, de mi még a két nagyhatalom között a kereszténység képviselője voltunk.

Még alig hevertük ki a trianoni szerződés szörnyű fájdalmát (1920. június 4-én elvesztettük az ország kétharmadát). A maradék kis anyaország tele volt az elcsatolt részek kiutasított menekültjeivel. Mégis, az ország úgy-ahogy talpra állt. A magyar pengő Európa harmadik valutája lett, a világon pedig az ötödik.

Az első Eucharisztikus Világkongresszus 1881-ben, Lille városában volt, és ettől fogva rendszeresen megrendezték. 1912-ben az Osztrák-Magyar Monarchia fővárosa, Bécs nyerte el a rendezés jogát.

Serédi Jusztinián hercegprímás jó szentszéki kapcsolatai révén XI. Pius pápa megfelelőnek találta Budapestet a kongresszus megrendezésére 1938 tavaszán. Ez az év Magyarország számára jubileumi év volt, Szent István halálának 900. esztendője.

A kongresszusra május végén került sor. Nagy előkészületek előzték meg az ünnepségsorozatot. Az egész világról vártuk az Oltáriszentséget imádó katolikusokat. Csak a szomszédból nem várhattunk vendégeket, mert sem a Szovjetunió, sem Németország, és az Anschluss megtörténte miatt Ausztria sem engedte polgárai beutazását. Németország abban az esetben hajlandó lett volna kompromisszumra, ha az Egyház garantálja, hogy Budapesten nem hangzanak el nemzeti szocializmust bíráló nyilatkozatok. Ilyen garanciát nem kaptak. Tömeges német részvételre így nem kerülhetett sor.

Az egész ország, de különösen Budapest lelkesen készülődött a sok idegen fogadására. Budapest ragyogott. Aki ma végigmegy a piszkos, plakátokkal borított, üres üzletek előtt a Váci utcán, Kossuth Lajos utcán, el sem tudja képzelni azt a nagyszerű ragyogást, ami akkor volt. A magyar ipar felsőfokon teljesített. Értékes könyvek jelentek meg. Szépséges porcelánok. Herend, Hollóháza, a pécsi Zsolnay gyár termékei a kirakatokban. Művészi képek, bútorok, változatos szövetek, selymek, szőnyegek kérték magukat az üzletekben. A kongresszust, a jubileumi évet és általában Magyarországot reprezentáló emléktárgyak várták a vendégeket. Színvonalas szállodák álltak készenlétben. Magánházaknál is sok zárandokot fogadtak.

1938. május 25-én, délután nyitották meg a 34. Eucharisztikus Világkongresszust. A nyitóünnepségen XI. Pius ünnepi bulláját olvasták fel, majd egyházi részről Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás, az állam részéről Hóman Bálint kultuszminiszter beszélt. XI. Pius pápát Eugenio Pacelli bíboros államtitkár képviselte, aki később XII. Pius néven uralkodott nagyon nehéz időkben. Meszlényi Zoltán, mint a püspöki kar legfiatalabb tagja volt a Kongresszus szóvivője.

A Kongresszus első napja Áldozócsütörtökre esett. A nap nyitóeseménye a „Gyermekek szentáldoztása” volt a Hősök terén. Az oltár magasan a millenniumi emlékmű királyainak feje fölött, ott lett kialakítva, ahol a két lovas szobor (háború és béke) helyezkedik el. Felejthetetlenül szép megoldás volt. Nagyon nagy körzetben láthatóan történtek a szertartások. Az első szentmisén 150.000 áldozó volt. Gyerekek és tanáraik.

A Szent István bazilikában papi eucharisztikus gyűlésen vett részt a papság.

A napot a leglátványosabb és legemlékezetesebb esemény zárta: a Dunán tartott hajóskörmenet. Kivilágított, felvirágozott hajó hozta az Oltáriszentséget. Több kisebb hajó kísérte. A parton ünadozó ezrek és ezrek álltak meghatót áhítatban.

A második napot a katonák miséje nyitotta meg. Majd szakosztályi gyűlések következtek. Délután Imrédy Béla miniszterelnök beszélt a második nemzetközi gyűlésen. Este Csávossy Elemér jezsuita atya által irányított misztériumjátékot láhattunk. Utána 50.000 férfi éjszakai szentségimádása.

Május 28-án, a harmadik napon szakosztály-gyűléseket tartottak. Este az Operaházban Liszt Ferenc Krisztus oratóriuma hangzott fel.

Május 29-én, vasárnap délelőtt a KALOT (Katolikus Népfőiskolai Mozgalom) felvonulása kezdődött. Délután a Bazilikától a Hősök teréig, az Andrássy úton végig tartott az Oltáriszentség diadalmenete. Végig milliós tömeg sorfala között. Pacelli záró szentmiséjével és beszédével zárult a Kongresszus.

Ez volt a program, de még sok mindenről kellene mesélni nekünk, akik ott voltunk. Én akkor 7. gimnazista voltam, az Orsolyák Szent Angéla Intézetébe jártam. Különösen szép egyenruhánk volt: írásos hímzéssel díszített blúz hozzá illő kalappal. Minthogy az Orsolya rend igen szigorú volt, tanáraink (az apácák) nem jöhettek ki a kolostorból. Világi tanárnők kísérték minket.

A katolikus iskolák mind részt vettek a rendezvényeken: piaristák, ciszterek, premonstreiek, Érseki Gimnázium, Rákócziánium, budai és pesti Margit-intézet, Angolkisasszonyok, Ranolder Intézet, Szalvátor nővérek iskolája, Szofiánium, Orsolyák és számtalan vidéki fiú és leány kollégium. Természetesen a nagyszámú szerzetesrendek női és férfi tagjai is részt vettek a felejthetetlen rendezvényeken.

A Kongresszus himnuszát, melyet Kudela Géza írt, ma is énekeljük: „Győzelemről énekeljen Napkelet és Napnyugat”. Talán kevesen tudják, hogy az a baldachin, amelyet mi a Mátyás-templomban használunk, a kongresszusi baldachin. Az alatt vitte a pápai legátus az ünnepelt Oltáriszentséget.

Befejeződtek a fényes ünnepségek. Hazamentek a vendégek. Magyarország felett gyülekeztek a viharfelhők. Még a Kongresszus utolsó napján, május 29-én megjelent az első zsidótörvény.

Az osztrákok ma is azt mondják, lerohantuk őket Hitler. A híradók tanúsága szerint az az igazság, hogy Bécs örjögő örömmel fogadta Hitlert. A határainkon volt a nemzetiszocializmus. Mikor Németország megtámadta a Szovjetuniót, felszakadt annak színté

hermetikusan lezárt határa. A fejünk fölött csapott össze a két diktatúra. Nem csoda, hogy szegény hazánk ezt még ma is szenvedti.

A kongresszuson részt vevő magyar papság tagjai közül sokan nem sejtették, hogy a vértanúság pálmája már készen vár rájuk. Rákosi uralma és az 56-os megtorlás alatt bizony kevés pap úszta meg az AVO mocsoktálását, börtönét. Ma a közöny és a bal-liberális sajtó állandó támadása sújtja a magyar katolikus életet.

Mindannyiunknak személyre szabott feladata van ebben a helyzetben. Példát kell mutatnunk ennek az elkeseredett, depressziós társadalomnak: **Krisztus feltámadt, él, velünk van!** Bajainkban még inkább, mint a fényes Kongresszus idején! Az rajtunk múlik, hogy mi Vele vagyunk-e? Az Ő szeretetének fénye képes egyedül megújítani a nemzetet.

A Kongresszus befejezésével lezárult hazánk élhető, felfelé ívelő korszaka. Elkezdődött számunkra egy nagyon nehéz időszak, melyben vértanúk és névtelen hősök helytállása őrizte meg a nemzetet.

Az ország nem tudta Trianont felejteni, még 18 év alatt sem. A tengelyhatalmaktól vártuk az igazságtalan döntés megváltoztatását. Nem tudott az ország uapirendre térni az elszakított magyarok fájdalma felett. Az iskolai tanítás minden reggel Papp-Váryné Sziklay Szeréna Magyar Himnusz című versének első versszakával kezdődött:

„Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.”

A közhivatalokban, iskolákban csunka országot ábrázoló plakátok voltak „Nem, nem, soha!” felirattal. Ezt a hangulatot a németek kihasználva iszonyú nyomással nehezítették hazánkra.

A II. Bécsi döntés értelmében 1938. november 2-án vissza is kaptunk magyar lakta területeket Csehszlovákiától. Kassa, Léva, Losonc és a többi felvidéki város virágözönnel fogadta a honvédeket.

1940. augusztus 30-án Kolozsvár, Nagyvárad, Székelyföld tért vissza.

1940 októberében „Szabadka, Zombor, Újvidék, honvéd sereg virágra lép” – szöli az ének.

1940 novemberében Kárpátalja következett. Munkács, Beregszász és a többi ősi magyar helységek.

Burgenlandból semmit sem kaptunk vissza.

Boldogok voltunk. Felejtettük a fenyegető veszedelemket. Ki gondolt arra, hogy milyen iszonyú szenvedéssel fogják az ottani magyarok megfizetni ezt a ucháuy hónapnyi boldogságot!

A háborút lezáró béke visszarendelte ezeket a területeket az utódállamokhoz. A románok, szerbek, szlovákok tobzódtak a megtorlásokban. A szerbek 40.000 magyart irtottak ki.

1942 felén elpusztult a magyar hadsereg a Donnál. A németek kellő fegyver és ruházat nélkül vetették be csapatainkat. A visszavonulásnál kegyetlen megkülönböztetéssel bántak velük. A rettenetes orosz télben, borzasztó körülmények között, nagyon sok magyar lelte halálát.

A bombázások éjjel és nappal egyre sűrűbbek lettek. A németek, bár tudták, hogy nem tudják megvédeni Budapestet, mégis feláldozták. Kegyetlen ostromban pusztult el gyönyörű fővárosunk.

2011. május

Tívet

Kongresszus, II. Bécsi döntés

Joánovits Lórántné, Ilonka néni

A bombázások éjjel és nappal egyre sűrűbbek lettek. A németek, bár tudták, hogy nem tudják megvédeni Budapestet, mégis feláldozták. Kegyetlen ostromban pusztult el gyönyörű fővárosunk.